

Skilsmissebørns vilkår er for dårlige

LOVEN SKAL LEMPES

» side 4

DERFOR EN BØRNEOMBUDSMAND

Børns Vilkår har i årevis kæmpet for en børneombudsmand i Danmark. Men hvorfor er det så vigtigt?

» side 2

NY BØRNERÅDGIVERUDDANNELSE

Stor efterspørgsel på Børns Vilkårs skræddersyede børnerådgiveruddannelse

» side 6

PETER ALBÆK

Formand for Børns Vilkår

DERFOR EN BØRNEOMBUDSMAND

BØRNS VILKÅR MENER. Børns Vilkår har i årevis kæmpet for en børneombudsmand i Danmark. Men hvorfor er det så vigtigt, når vi ifølge socialministeren har de nødvendige institutioner? Det har vi netop ikke, siger formand Peter Albæk

Debatten om en børneombudsmand har desværre efterladt lige så mange mennesker forvirrede som afklarede om børn og unges muligheder for at klage. Og socialministeren har i debatten fremhævet, at børn og unge i Danmark er lige så godt stillet som fx i Norge, der har en børneombudsmand. Derfor er der behov for at præcisere, hvorfor det er så vigtigt med et børneombud.

Lad mig slå fast. Ankestyrelsen er på det sociale område en helt uundværlig institution med meget centrale opgaver vedrørende undersøgelser af kommunernes praksis med børnesager. Det kan vi ikke undvære. Og samtidig har Ankestyrelsen vidtgående beføjelser til at omstøde kommunale afgørelser om fx anbringelse af børn og unge. Det er mere indgribende, end en ombudsmand normalt er. Der er fortsat behov for at styrke Ankestyrelsens børnefaglige tilgang og kommunikation i børnehøjde. Men det er en anden sag. Asylbørn, uledsagede flygtningebørn, børn og unge midt i alvorlige skilsmis-sesager, børn, der udsættes for overgreb på skoler, er utilfredse med pædagogikken på et opholdssted, ikke får den undervisning, de har krav på, varetægts-fængsles i isolation mv., ligger alle

sammen uden for Ankestyrelsens område. Derfor er og bliver Ankestyrelsen en central instans ved siden af en børneombudsmand – og med et naturligt parløb mellem dem på det sociale område. Men af to helt centrale grunde har vi brug for et børneombud, der forener og styrker de faglige og formelle kompetencer, som Børnerådet og Folketingets Ombudsmand i dag har. Hver for sig er det nemlig i praksis ikke tilstrækkeligt.

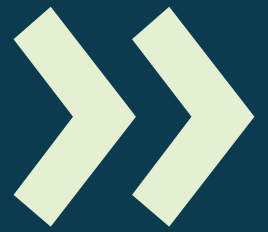
Kræver detaljeret indsigt

For det første er der i dag – bortset fra på Ankestyrelsens område – ingen instans, der med børnesagkyndig indsigt kan gå ind og vurdere og behandle enkelt-sager fra børn og unge. Børnerådet må ikke. Folketingets Ombudsmand gør det i realiteten ikke og har i øvrigt heller ikke de børnefaglige kompetencer til at vurdere sagerne. I praksis har børnene ingen klageinstans. For det andet mangler vi et børneombud, der med indsigt i en vifte af enkelt-sager kan løfte blikket og vurdere behovet for at ændre praksis på et område eller komme med skarpe anbefalinger til at gøre lovgivningen mere i tråd med Børnekonventionen. Det kræver typisk detaljeret indsigt i et udsnit af enkelt-sager at afdække principielle problemer i

lovgivning og praksis. Det gør Ankestyrelsen netop gennem deres praksisundersøgelser. Folketingets Ombudsmand har formelt kompetence til at lave den slags undersøgelser på børneområdet, men har aldrig gjort det, mangler totalt fokus på børneområdet og har ikke børnesagkyndig indsigt.

Eksempelvis har den norske børneombudsmand med detaljeret indsigt i over 100 asylsager med børn i familierne, analyseret hensynet til børnene i asylbehandlingen. Konklusionen var, at de norske asylbørns tarv var helt fraværende i sagsbehandlingen. I Danmark vil en sådan analyse aldrig blive gennemført, fordi ingen instans har kombinationen af børnefaglig indsigt, fokus på børneområdet og adgang til enkelt-sager.

Derfor er det danske system med Børnerådet, Ankestyrelsen og Folketingets Ombudsmand formelt set et system, der er mindst lige så fintmasket som i Norge. Men det kan børn og unge bare ikke bruge til noget, når det ikke fungerer sådan i praksis. Det gør det norske børneombud derimod. Og det er i sidste ende det afgørende for børnene.

Områder som ingen dækker i dag Børns Vilkår mener, at især fire områder mangler fokus og opfølgning, når det gælder børns rettigheder

Skolebørns vilkår

Skolerne er børnenes arbejdsplads, og skoleledelsen har det øverste ansvar for skolernes arbejdsmiljø og det enkelte barns trivsel. I mange sammenhænge kan ledelsens beslutninger ikke behandles af kommunalbestyrelsen. Derfor er skolebørn i realiteten retsløse, når det handler om konkrete sager på skoleområdet.

Børn i skilsmisse

Børn bliver i forældreansvarsloven anset som værende kompetente til at blive hørt, og børns udsagn skal tillægges vægt ud fra en vurdering af barnets alder og modenhed. Men børn har ingen indsigelsesmuligheder, hvis de ikke bliver hørt. Her kan børns retsstilling styrkes markant med et børneombud.

Asylbørn

I FN's børnekonvention står der, at børn ikke må adskilles fra deres forældre mod deres vilje, med mindre det sker af hensyn til barnets tarv. I sager om tvangsudvisning fra Danmark har Børns Vilkår rejst tvivl om dette spørgsmål. I praksis er der ingen instans, der med børnesagkyndig indsigt kigger sagsbehandlingen efter i sømmene.

Opholdssteder for anbragte børn

Kommunerne er i mange tilfælde den myndighed, der skal kontrollere de opholdssteder, som kommunerne sender børn og unge til. Børn og unge kan klage over en anbringelse, men ikke over kvaliteten af anbringelsesstedet eller pædagogikken på stedet. Et børneombud kan sikre anbragte børns rettigheder.

Fokus på kærestevold Ligestillingsministeriet støtter nu Børns Vilkår med 500.000 kr. til at forhindre vold i kæresteforhold. Det skal ske med en målrettet indsats på BørneTelefonen og BørneChatten. Ifølge en undersøgelse fra Statens Institut for Folkesundhed er godt 25.000 unge kvinder og mænd årligt ofre for kærestevold. Hertil skal lægges et tilsvarende antal krænkere. På BørneTelefonen og chatten er kærestevold et velkendt emne.

” Jeg vil gerne slå op med min
kæreste, men jeg tør ikke rigtig.
Mine venner synes, jeg er helt skør,
fordi jeg bliver sammen med ham.
Han har slået mig, og han er tit
meget voldsom.

20-årig pige på BørneTelefonen

Dansk ekspertise efterspurgt i Nuuk Mails og chat er hot i Børns Vilkårs anonyme rådgivning. Nu ønsker den grønlandske børnetelefon at gøre succesen efter. Derfor har to børnefaglige konsulenter fra Børns Vilkår været en tur i Nuuk for at undervise og videregive de danske erfaringer. ”På den grønlandske børnetelefon er omsorgssvigt og forældres massive alkoholmisbrug store samtaleemner, men det var positivt at opleve, at de grønlandske rådgivere var meget engagerede og kompetente,” siger Solveig Jessen, Børns Vilkår.

Sæt fokus på trivsel i klassen

Gratis undervisningsforløb for lærere og elever

Børns Vilkårs SkoleTjeneste har udviklet et undervisningsforløb – ’Rådgiver for en dag’, der støtter lærere og elever i arbejdet for et godt og mobbefrit klassemiljø. ’Rådgiver for en dag’ sætter fokus på, at:

- Trivslen i klassen har betydning for børns generelle trivsel
- Klassekammerater har indflydelse på hinandens trivsel
- Klassekammerater kan hjælpe hinanden til en øget klassetrivsel.

Undervisningsforløbet findes i to versioner, som kan bruges på henholdsvis mellemtrinnet og i udskoling.

➔ [Gratis download på bornsvilkar.dk/undervisningsforlob](https://bornsvilkar.dk/undervisningsforlob)

- **Forslag til en lovrevision** Med forældreansvarsloven fra 2007 kunne myndighederne som noget nyt træffe afgørelse om fælles forældremyndighed og deleordninger mod den ene forælders vilje.
- Børns Vilkår mener, at det ikke skal være muligt at tvinge dette igennem mod en forælders vilje.

Loven skal lempes

Politikerne gik for langt i forsøget på at ligestille skilsmisseforældre med forældreansvarsloven fra 2007. Det mener Børns Vilkår, der kæmper for at få en række ændringer igennem, nu da loven skal efterses i 2011

Læs alle
Børns Vilkårs
ændringsforslag på
[bornsvilkår.dk/
ansvar](http://bornsvilkår.dk/ansvar)

Siden forældreansvarsloven fra 2007 blev vedtaget med et enigt Folketing, er et stigende antal stridigheder om skilsmissebørn endt i statsforvaltningen og ved domstolene.

I 2005 var der 15.975 sager om samvær, mens antallet steg i 2010 med 17.953 sager, viser tal fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet. I fogedretten er sager, hvor den ene forælder ikke vil udlevere børnene, steget med næsten 40 procent siden 2007.

Også i Børns Vilkår har man oplevet, at de nye regler volder problemer. I 2010 modtog BørneTelefonen og ForældreTelefonen over 1200 opkald med spørgsmål omkring samvær, konflikter mellem forældre og deleordninger.

Skilsmisser er, selvom de er så hyppige, en overvældende begivenhed for det enkelte barn, siger Børns Vilkårs chef for BørneTelefonen Bente Boserup:

”Sorgen, smerten og skadevirkningerne

for barnets trivsel og udvikling bliver større, hvis forældrene ikke selv magter at blive enige om forældremyndighed, bopæl og samvær. Og ikke mindst hvis barnet bliver centrum for et årelangt slagsmål.”

Deles i to

Godt hvert tredje barn i Danmark oplever i dag, at deres forældre bliver skilt. Ifølge Bente Boserup, der siden 1999 har arbejdet politisk med børn i skilsmisse, forløber langt de fleste skilsmisser relativt uproblematisk. Men nogle børn kommer alvorligt i klemme, og det er blevet værre på grund af lovgivningen fra 2007, der fokuserer på at ligestille forældre.

”Loven har en kraftig signalværdi. Den får betydning for alle skilsmisseforældre i Danmark – også de mange forældre, der selv finder ud af det og ikke beder myndighederne om hjælp. Fælles

forældremyndighed og en lige fordeling af børnene er blevet normen,” siger Bente Boserup.

I overført betydning deles mange børn nu i to og skifter fx forældre, søskende, bopæl og venner hver tredje dag.

”Når forældre ikke kan komme til enighed, må der ikke kunne fastsættes en deleordning fra myndighedernes side. For jo højere konfliktniveau mellem forældrene, jo større er barnets behov for en fast og tryk base.”

”Med forældreansvarsloven kan myndighederne nu træffe afgørelser mod den ene forælders vilje, og det har givet anledning til de meget oplidende forhold for nogle børn,” siger Bente Boserup. Børns Vilkår har netop offentliggjort en række forslag til at styrke børns rettigheder og lempe forældreansvarsloven. Det sker i forbindelse med en forventet revision af loven i 2011.

” Mine forældre er skilt og forleden var de tæt på at komme op og slå. Jeg var nødt til at lægge mig imellem.

Dræng 14 år, BørneBrevkassen

- **Opplidende skilsmisser har konsekvenser** Ca. 25 procent af dem, der bliver skilt, oplever psykiske sammenbrud og sygefravær – hvoraf 1/3 er langtidssygemeldinger.
- Der er fire gange højere risiko for selvmord blandt skilte sammenlignet med gifte.
- *Kilde: Frode Thuen – psykologiprofessor, Bergen*

- **Tal på børn i skilsmisse** Ca. hvert tredje barn oplever, at forældrene skilles.
- Andelen af børn, der bor sammen med begge deres forældre, er faldet fra 77 procent i 1989 til 72 procent i 2010. Tilsvarende er andelen af børn, der bor hos deres mor, steget fra 19 til 23 procent, mens andelen, der bor hos far (3 procent) eller er udeboende (1 procent), har været konstant.
- *Kilde: Danmarks Statistik*

Undervisning skal forebygge skilsmissekonflikter

Børns Vilkår efterlyser mere hjælp i form af undervisning til forældre og samtalegrupper for børn i skilsmissec familier.

I Norge har man gode erfaringer med forebyggelse af skilsmissekonflikter

Når børn og voksne gennemgår et skilsmissecforløb, ender det i nogle tilfælde med en skilsmissekonflikt. Det kan få store menneskelige konsekvenser, derfor skal der tilbydes mere hjælp end i dag. Børns Vilkår efterlyser en forebyggende indsats, som vil komme børnene til gode. I sidste ende vil en tidlig indsats spare samfundet for de mange og meget bekostelige skilsmissecsager, vi er vidner til i dag.

"Med den nuværende forældreansvarslov forsøger vi at tvinge forældre til at samarbejde. Men forældrene går ofte fra hinanden, netop fordi de ikke kan enes. Derfor skal de have tilbud om un-

dervisning og rådgives om, hvordan de bedst muligt kan hjælpe børnene," siger chefen for BørneTelefonen, Bente Boserup.

Samtalegrupper for børn

I dag kan man få en enkelt samtale eller to og lidt hjælp til konfliktmægling for at afbøde en skilsmissekonflikt. Men Bente Boserup mener, at det er for lidt. "Mange skilsmissecpar ville kunne løse problemerne, hvis der var ordentlige tilbud om hjælp. På den måde kan man gøre tingene ad frivillighedens vej og undgå de mange og bekostelige sager, som kører i årevis til stor skade for børnene."

Børns Vilkår håber, at politikerne vil

inddrage tilbud til forældre, der bliver skilt, på et mere systematisk og grundlæggende plan, som det sker i Norge. Her får forældre tilbudt både undervisning og op til syv rådgivningssamtaler, hvis de vælger en skilsmisse. Og de norske skilsmissecbørn får tilbudt at være med i samtalegrupper med andre børn i samme situation i skoletiden.

- **I norske kroner** De norske skatteborgere betaler godt 365 mio. norske kroner til forebyggelse af skilsmissekonflikter om året.

• *Kilde: Det norske familiedepartement*

Stor begejstring for ny børnerådgiveruddannelse

Mange fagpersoner ved ikke, hvordan de skal håndtere udsatte børn og unge. Derfor har Børns Vilkår skræddersyet en børnerådgiveruddannelse, der allerede oplever stor efterspørgsel

Howdan rådgiver man sårbare børn, hvad siger loven og hvordan underviser man? Børns Vilkårs FagTelefon får mange henvendelser fra eksempelvis lærere, pædagoger og socialrådgivere, der kommer til kort, når de står over for et barn i vanskeligheder. "Mange er usikre omkring de basale ting vedrørende udsatte børn og unge. Specielt i sager, der vedrører omsorgssvigtede børn, ved de ikke, hvordan de skal håndtere situationen," siger Bente Boserup, chef for BørneTelefonen. Den alvorlige mangel på fagfolks viden om udsatte børn har givet anledning til, at Børns Vilkår i samarbejde med Professionshøjskolen Metropol udviklede en specifik efteruddannelse. TrykFonden har skudt penge i projektet, der har fået navnet 'Børns Vilkårs Børnerådgiveruddannelse'. I oktober 2010 startede de første studerende, heriblandt Susan Eirod, der er frivillig rådgiver på BørneTelefonen.

Ekstra hold

Susan Eirod er både uddannet socialpædagog og psykoterapeut og har arbejdet som leder i en daginstitution i mere end 15 år. Alligevel følte hun et behov for at vide mere om børn med særlige vanskeligheder:

"På uddannelsen kommer man ind under huden på emnet 'det udsatte barn'. Den indsigt har jeg ikke haft før, og det har ændret mig. I dag har jeg en større forståelse for de børn. En viden jeg blandt andet bruger på BørneTelefonen." Ifølge projektlederen bag uddannelsen, Morten Kruse, er det håbet, at Børns Vilkår på sigt kan udbrede børnerådgiveruddannelsen til hele landet, så flere fagpersoner får mere faglig viden om børn i vanskeligheder. Selvom uddannelsen kun har få måneder bag sig, er den allerede så populær, at man har oprettet et ekstra hold for at få plads til flere deltagere.

Kort om Børns Vilkårs Børnerådgiveruddannelse

Uddannelsen tilbydes som Åben Uddannelse – både for frivillige i Børns Vilkår og andre fagpersoner. Den består af to specialiseringsmoduler fra den sociale diplomuddannelse, som afsluttes med en eksamen (20 ECTS-point). **Der starter nye hold** to gange årligt i marts og september. Hvert modul varer et semester og består af otte undervisningsdage. De to moduler er sammenhængende, og uddannelsen tager et år. **Ansøgere** skal have en kort eller mellem-lang videregående uddannelse og to års relevant erhvervs erfaring efter endt uddannelse. **Prisen** er ca. 8.500 kroner pr. modul. **Sted:** Professionshøjskolen Metropol, Kronprinsesse Sofiesvej 35, 2000 Frederiksberg. **Tilmelding på** www.phmetropol.dk/videreuddannelser

Støttet af
TrykFonden

” Asylbørnene er efter min opfattelse de allermost udsatte børn, der lever i Danmark i dag

- Eva Smith

Juraprofessor med stærke holdninger

Børns Vilkår har fået et nyt, markant bestyrelsesmedlem. Juraprofessor Eva Smith tøver ikke, når det gælder udsatte børn og unges rettigheder. Stod det til hende, blev en række forhold ændret med det samme

Nyt medlem af bestyrelsen

Hvis Eva Smith var dansk statsminister, ville hun straks indføre en børneombudsmand, sætte den kriminelle lavalder op igen og lukke alle børn ud af de danske asylcentre. Desuden mener hun, at politikerne er gået for vidt i ligestillingens navn med forældreansvarsloven fra 2007. Holdninger, der passer som fod i hose til flere af Børns Vilkårs mærkesager.

Men den egentlige årsag til – at den første kvindelige juraprofessor ved Københavns Universitet med stribevis af betroede tillidsposter på sit cv sagde ja til at yde en frivillig indsats i Børns Vilkår – er BørneTelefonen.

”Rigtig mange børn og unge har det jo godt i Danmark. Men der er også nogen, der har det rigtig skidt. Og for dem kan det være svært at se, hvor de skal vende sig hen. Derfor er BørneTelefonen noget af det vigtigste, vi har. Det giver børn og unge en nem mulighed for at søge råd hos fornuftige mennesker om de problemer, de måtte have,” siger Eva Smith.

Som 26-årig startede hun på jurastudiet, som hun gennemførte med tre børn, delvist som eneforsørger. Siden kom der endnu tre børn til plus to i

weekenden med sin tredje mand. Ifølge Eva Smith et travlt, men dejligt familieliv, der ikke har holdt hende tilbage fra også at yde en samfundsmæssig tjeneste.

Loven skal laves om

I en årrække har juraprofessoren siddet som formand for Det Kriminalpræventive Råd, hvilket gav anledning til, at hun meget ivrigt deltog i samfundsdebatten, da diskussionen om en nedsættelse af den kriminelle lavalder blussede. ”Man ledte med lys og lygte efter en ekspert eller forsker, der mente, at det var en god ide at nedsætte den kriminelle lavalder. Alle frarådede det. Det var ikke bare sådan nogle bløde folk som dig og mig, det var også de hardcore folk inde i fængselssystemet, der syntes, at det var en rigtig dårlig ide,” siger Eva Smith.

”Alle forældre til teenagebørn siger: ’Bare mit barn ikke kommer i dårligt selskab’. Når man sender en 14-årig i en lukket døgninstitution, så er der kun dårligt selskab. Den lov skal simpelthen laves om.”

Eva Smith har endnu ikke fået lagt en strategi for, hvor hun mener, at hendes erfaringer og viden tjener sig bedst som

nyt bestyrelsesmedlem i Børns Vilkår. Men hun er ikke i tvivl om, hvem der har hårdt brug for hjælp:

”Asylbørnene er efter min opfattelse de allermost udsatte børn, der lever i Danmark i dag. Det ville være dejligt, hvis det var muligt at gøre noget for dem i samarbejde med Børns Vilkår.”

Udpluk af

Eva Smiths tillidsposter

- **Medstifter** af asylbørnenednu.dk.
- **Formand** for Det Kriminalpræventive Råd.
- **Medlem** af Retsplejerådet (udpeget af justitsministeren).
- **Medlem** af Politikommissionen.
- **Medlem** af Justitsministeriets Strafferetsplejeudvalg.
- **Mæglingmand** for 3F i sager mellem medlemmer og forbund.
- **Medlem** af ECRI – kommission under Europarådet, der bekæmper racisme og fremmedhad.
- **Formand** for bestyrelsen for Københavns Rets hjælp.
- **Medlem** af udvalget vedrørende godkendelse af trossamfund.

DSB og Børns Vilkår sætter fokus på mobning

Tirsdag den 17. maj 2011 er det international børnetelefondag – i den anledning vil Børns Vilkår og DSB minde alle om, at mobning skal bekæmpes i fællesskab

I samarbejde med Børns Vilkår sætter DSB nu et 'børnetelefon-tog' på skinner, der markerer, at BørneTelefonen er til for alle danske børn i øst og vest. Samtidig skal toget minde os om, at børns problemer – blandt andet mobning – er et fælles anliggende, vi sammen skal bekæmpe. Lige fra politikere til forældre, pædagoger, lærere og frivillige fodboldtrænere – til børnene selv. I mange lande verden over har børn en hjælpelinje ala BørneTelefonen.

Det fejres med en international børnetelefondag den 17. maj. I Danmark markerer vi dagen ved at sætte fokus på mobning. Mobning og drillerier er det største emne på BørneTelefonen, der får mere end 15.000 henvendelser om året.

Du kan også støtte BørneTelefonen og bekæmpe mobning ved at sende en sms med teksten 'stopmob' til 1220 – så bidrager du med 50 kr.

Hvis du støtter BørneTelefonen, deltager du automatisk i en konkurrence om en rejse for to personer til Paris sponsoreret af DSB Rejsebureau

Konkurrencen slutter i uge 21

Samarbejdspartnere og sponsorer

TrygFonden

BKUBENFONDEN

LauritzenFonden

KØBMAND
AF AALBORG
VAGN LARSEN &
HUSTRUS FOND

DSB

tns gallup

GN

KIMs

BEINFA YOUNG

HESS

AQUADOR

prinfotrekroner

INFORCE

addition

skandia

tesa

ultra media
Børns Vilkår

Udgiver: Børns Vilkår
Trekronergade 126 F, 2.sal, 2500 Valby
www.bornsvilkar.dk
bv@bornsvilkar.dk
Telefon 35 55 55 59

Ansvarshav.: Dorthe Lysgaard
Redaktør: Charlotte Geckler
Tekst: Charlotte Geckler og Ulrikke Speggers
Schroder. Layout: Kasper Langaa
Tryk: Dafolo

BørneTelefonen 116 111
BørneChatten, BørneBrevkassen:
www.bornetelefonen.dk
ForældreTelefonen 35 55 55 57
FagTelefonen 35 55 55 58